מצווה לא פשוטה אבל מגשימה את החלום הגדול !

מאת: חיים קרמר
אוקטובר 18, 2022

נתינת צדקה היא לא מצווה פשוטה בכלל , יש לה כוח אדיר להמתיק גזירות קשות ובכוחה גם להגשים את החלום של כולם : שלום !

רבי נחמן מלמד אותנו שצריך להגביה אל על את כבודו של הקב"ה מבין המזלזלים בו . חצופים אלה כאילו "לוכדים" את כבוד השם ומנצלים אותו לצורך עצמם – אנשים לא ראויים נעשים מנהיגים לקהילות ישראל , ועל ידי זה מתבזה יותר כבוד השם וכבוד עם ישראל עצמו .

התבזות זו נמשלת למוות , אבל מול המוות ניצבת הצדקה . אומר החכם באדם, שלמה המלך ע"ה: צדקה תציל ממוות ! (משלי י , ב). מתן לצדקה מרומם את כבודו של הבורא ומוריד שפע של חסדים לבריאה (ליקוטי מוהר"ן סז , ד-ח).

נתינת צדקה היא לא מצווה פשוטה כלל וכלל , יש לה כוח אדיר להמתיק גזירות קשות . בכוחה גם להשכין שלום . מתן הצדקה אף מרומם את כבוד השם כדי ששמו של הקב ”ה יוכר בכל העולם .

אולי גם זה יעניין אתכם :

פותחת את כל הדלתות

זה לא טבעי , אלה מתנות משמים !

הברכה בידיים שלנו

אבל מכיוון שהנדבנות כרוכה כל כך בכבוד ובתפארת , יש בה שפע של מניעים . יש כאלה שנותנים צדקה למען המצווה עצמה , ואילו אחרים נותנים מכיוון שהם מרגישים רחמים כלפי עניים . יש הנותנים בגלל שמישהו הגיע לדלת ביתי ו ”אני לא אוהב להשיב פניו ריקם ,” או בגלל שחבר לעבודה /עסקים התרים אותו וכן הלאה .

וכמובן , יש את אלה שנותנים בשל הכבוד בו הם זוכים . שמם הולך לפניהם : “איזה נדבן !”...

צדקה לשם צדקה , שהיא מצווה ורצון הבורא , היא ללא ספק הדרגה הגבוהה ביותר ורק מעטים משיגים אותה . כמו תפילה בכוונה ועיון תורה – שהיא אומנם המטרה שכולם מכוונים אליה , אבל רק יחידים זוכים לה . הנותנים מסיבות תחושות רחמים גם הם ראויים לשבח , כי הם משמשים עמוד תמיכה לזקוקים באמת לעזרה .

אבל מה דינם של אלה המבקשים לזכות בכבוד ובשם טוב על מעשי הצדקה שלהם? שהמצווה תהיה חתומה על שמם וכולם ידעו את זה ?

בשולחן ערוך (יורה דעה רמט : יג) משתקפות דעות שונות בשאלה – אם צריך להדביק על המצווה תווית עם השם של האדם שעשה אותה , כגון תרומת ספר תורה או חלון לבית הכנסת וכדומה . יש הטוענים שמוטב להשאיר תרומות ומעשי חסד באלמוניות מזהירה . אחרים סבורים שמותר ושצריך אפילו לעודד את תופעת ציון שמות התורמים ולפרסם ברבים ידי עושי מצווה . גם לפי דעה זו נראה , שהנתינה שהיא אך ורק לכבודו של הנותן מערערת את תוקף המעשה עצמי , שהרי בעצם , אם כזה אינו אלא נותן לעצמו – הוא נותן כדי לקבל .

מול המוות ניצבת הצדקה . אומר החכם באדם , שלמה המלך ע ”ה: צדקה

תציל ממוות! (משלי י, ב). מתן לצדקה מרומם את כבודו של הבורא ומוריד שפע של חסדים לבריאה!

בהקשר דומה, מספרים לנו חז"ל: שאילו בועז ידע שיפורסם בתנ"ך שהוא נותן לרות שש עומרים מהתבואה, היה מעדיף להאכיל אותה עגלים מפוטמים! ואכן, בעבר, היו הנביאים רושמים בתנ"ך את המעשים הטובים.

אבל היום, מי רושם את המצוות שאדם מקיים?

אליהו הנביא רושם אותן, בעוד הקב"ה ומשיח בן דוד עדים לכך (רות רבה ה, ו).

חז"ל ממליצים לכל אדם לשאוף תמיד לעשות כמיטב יכולתו, בין אם ייכתב לדורות ובין אם לא. שמא נעלה על דעתנו ביום מן הימים שמעשי החסד שלנו לא יירשמו או יישכחו, מודיע לנו המדרש שבבית הדין של מעלה משמש אליהו הנביא כ"סופר בין הדין" (ספרא דדיינא) ואילו המשיח והקב"ה בכבודו ובעצמו חותמים כעדים.

לכן, נשאלת שוב השאלה: מה לגבי המבקשים והמקבלים כבוד בתמורה למעשיהם? מה אפשר לומר על מתנתם לצדקה?

נגיד שנתינת לצדקה מיוחדת מאוד בקרב המצוות, מכיוון שמעשית אין הבדל מהי כוונתו של הנותן – טובה, רעה או נוראה – בכל זאת, ללא קשר לכוונתו זכו העניים לסיוע והוא החיה את ליבם. אפילו כך מוטב להקשיב ללב שלנו במקום לאגו ולומר ללב: 'אז מה אם מכבדים אותי בגלל שרושמים את השם שלי על חדר, בניין, ספר וכן הלאה? כוונתי הייתה לתת למטרות צדקה. זה מה שחשוב, כי אולי יבואו גם אחרים בעקבותיי...'

ברור שכך המצווה שלנו תהיה גדולה עוד יותר, כפי שאומרים חז"ל: הגורם שאחרים יתנו – גדול יותר מהנתינה עצמה! "גדול המעשה יותר מהעושה", כך נעשים עוד ועוד אנשים מעורבים במצווה זו.

לכן, מלמד אותנו רבי נחמן שהאדם צריך לשאוף להגדיל את כבודו של ריבון העולמים, בעוד את כבודו שלו ימעט (ליקוטי מוהר"ן ו, א).

עיקר הכוונה בנתינת צדקה צריך להיות להגדיל את כבודו של הקב"ה, ולהפיץ את כבודו בכל העולם!

צדקה תציל ממוות!

והנה עוד כמה דברים, מתוך רשימה ארוכה, שרבי נחמן אומר על כוחה של מצוות הצדקה (מתוך ספריו):

על ידי צדקה נתגלה בעולם גדולתו ל הקב"ה (ליקוטי מוהר"ן כה, ד).

מותר האדם מן הבהמה הוא כוח הדיבור. המתן לצדקה הוא היוצר את כוח הדיבור (שם, רכה).

נתינת צדקה ממשיכה ברכות לעולם ומולידה דעת (שם לא: א, ב).

על ידי הנדיבות תהיה לך תקומה בעולם (ספר המידות, צדקה א, כח).

אם אתה רוצה שממונך יתקיים בידך – תן צדקה לענייי ארץ ישראל (שם ב, יז).

הצדקה מביאה עמה שלום (ליקוטי מוהר"ן נז, ז).

הצדקה ממתיקה גזירות רעות (ספר המידות, צדקה ב, ו).

הצדקה מקרבת את הגאולה השלמה (שם א, ב).

הצדקה מצילה מהחטא (ליקוטי מוהר"ן, קטז) והיא אף מצילה מן הגרועה שבטומאות (ליקוטי מוהר"ן, רמב).

(המאמר מבוסס על דברי המחבר בספרו לעבור את הגשר הצר. כנסו
ותיהנו מהמבצעים המיוחדים של חנות האתר שלנו!).

לאמונה ולכוח התפילה שלנו יש כוח עצום עם השפעה אדירה על החיים
שלנו, בואו להכיר את הכוח הזה מקרוב ולדעת איך להשתמש בו בכל
מצב – בקישור הזה!